

SCHADUWTREIN

قطار الظلال

Over hier en nu, daar en overmorgen.

Jongeren uit Afghanistan, België, Filippijnen,
Irak, Italië, Oeganda en Syrië.

قطار الظلال

من هنا والآن، إلى هناك وغداً

شباب من افغانستان، بلجيكا، الفلبين، العراق،
إيطاليا، أوغندا وسوريا يكتبون مسرحيتاً
ويمثلون دوراً فيها. مسرحية عن الخوف
والسعادة والغيبة والحب والغضب والامل.

SHADOWTRAIN

About here and now, there and the
day after tomorrow.

Youngsters from Afghanistan,
Belgium, Philippines, Iraq, Italy,
Uganda and Syria make and bring
a unique theater play about fear,
happiness, sadness, love, anger and
hope.

What you hear is not fiction.

Jongeren uit Afghanistan,
België, Filippijnen, Irak,
Italië, Oeganda en Syrië
maken en brengen een
unieke theatervoorstelling.

Over hier en nu, daar en
overmorgen.

Over angst, geluk, gemis,
liefde, woede, hoop.

Wat je hoort, is geen fictie.

ANGST / STAPPEN

Het is nacht, en donker. Zo donker dat je geen hand voor ogen ziet. De lucht is warm. In kleine groepjes achter elkaar aan beginnen we onze tocht. Voorzichtig zetten we de ene voet voor de andere. Niet nadenken over wat er allemaal voor ons ligt, hoe ver we nog moeten gaan. Dit is de eerste etappe.

's Nachts word ik wakker. Het valt me op hoe helder de sterren zijn. Raar genoeg maakt de open hemel mij bang. Het is zo veel, zo groot. Hoe ver zou het nog zijn? Rondom mij slapen de anderen, anderen die ik helemaal niet ken. Hoe zouden zij zich voelen?

Ik weet hoe gevaarlijk deze tocht is. Daarom ben ik bang. Maar ik heb geen keuze. We moeten weg uit ons land, het kan niet anders. Waar ook naar toe. Gelukkig ben ik samen met mijn oom. Hij draagt onze spullen. Hij heeft ook water bij zich, en appels en brood. We drinken niet vaak, we moeten zuinig zijn op het water. Ik heb vreselijke dorst. Ik tel af tot ik weer wat slokken mag nemen.

Honger zal ik in elk geval niet lijden. Overal staan kraampjes met eten. In een tent langs de weg krijg ik een voetmassage. Deze pelgrimstocht is veel leuker dan ik had gedacht. De hele weg lang klinkt muziek. Met duizenden zijn we onderweg, voor en achter mij niets dan mensen, zo ver ik kan kijken.

Mijn bottienen zijn nat van het waden door de beek en ik begin blaren te krijgen. De groep blijft maar roepen dat ik door moet stappen, maar ik kan niet meer. Alles doet pijn. Dit zou LEUK moeten zijn, maar de tocht is te zwaar.

Deze nacht moeten we stappen tot de grensovergang. We zijn met veel mensen, ik denk wel honderd. Uit verschillende landen. Ik hoor talen om me heen die ik niet ken. Maar de meesten zwijgen. Op het geluid van onze voetstappen na, is het heel stil. Want iedereen weet: de politie zit in de bergen. En die mag ons niet horen.

Terwijl ik stap en stap denk ik aan niks, maar tegelijk aan alles. Het beeld van de politie spookt constant door mijn hoofd. Als ze ons maar niet horen, denk ik steeds, als ze ons maar niet zien. Als de politie komt, bonkt het in mijn hoofd, gaat iedereen dood.

De politie zag ons. En ze schoten. En bleven schieten. Op de grond en boven ons hoofd. Gewoon om ons bang te maken. En om ons te doen stoppen. We waren heel bang. Als ze je zien, pakken ze je rugzak, je papieren, je gsm ... en maken een groot vuur. En gooien daar alles in. En brengen je terug naar Syrië. Je hebt niets meer. Alleen je kleren die je aan hebt, en een beetje geld dat in je kleren verstopt is.

Maar we probeerden opnieuw. Met een nieuwe gsm en nieuwe kleren. Deze keer zag de politie ons niet. Maar we waren vreselijk bang.

Rond mij is alles groen. Een prachtig bos. Maar ik ben moe. Ik kijk naar de rest van de groep: iedereen is moe. Nog even volhouden. Straks zal de leider wel even stoppen om te eten. Heeft iemand nog chocolade? Ik durf het niet te vragen.

Om zes uur passeren we de grens. Ondertussen wordt het langzaam licht. Ik heb de hele nacht niet geslapen maar toch ben ik niet moe. Ik denk dat dat komt door het gevaar. Dat houdt me alert en wakker.

Mijn bottienen zijn weer droog en ik heb pleisters op mijn blaren geplakt. Door deze dag stroomt een positieve energie: ik loop vanzelf. Kijk: daar komt de vlag al in zicht!

Daarna gaat alles opeens heel snel. Een grote auto komt aangescheurd. Met wel dertig mensen tegelijk klimmen we erin, boven op elkaar. De auto rijdt hard weg, hij bonkt en schudt. Ik val bijna uit de laadbak. Mijn oom trek me terug de wagen in. De auto brengt ons naar een vuil, stinkend huis.

Voor we het terrein oplopen, zingen we samen nog een paar liederen. Plots is de groep een groep. Het kamp kan beginnen!

Hiervoor hebben we gelopen. Om hier te zijn. Het gezang wordt luider, nog luider, nog luider.

Vanaf hier gaat iedereen zijn eigen weg. Maar samen hebben we ons doel gehaald. Het eindpunt. De aankomst. Het gehaald hebben. Er zijn. Dit is het einde van een verleden, het begin van een toekomst. Één ding is zeker: deze tocht heeft me veranderd. Maar de toekomst, mijn toekomst, is ongeschreven.

ANGST / OORLOG

Bang? Ik? Alleen toen ik op dat bootje zat. We waren met te veel. De zee was wild, veel te wild. En het rubberen bootje begon achteraan te scheuren. We wisten niet waar we waren op zee. Het was nacht. Alles was zwart. 'Straks zal je een rode lamp zien', hadden de smokkelaars ons gezegd. Sinds we de kust hebben bereikt, ben ik niet meer bang geweest.

Verdrietig? Ik weet het niet. Boos? Misschien. Verlamd, dat is het. Als ik aan mijn papa denk die vermoord is, en aan mijn mama die ik al een jaar niet meer heb gezien, kan ik niet meer bewegen. Het voelt alsof ik geen hand en geen voet meer heb. Mijn hart klopt sneller en sneller, snoeihard. En mijn hoofd tolt en tolt. Tot ik flauwval.

Ik was 16 toen ik vertrok. België had ik gezien op Facebook. Bij andere jongens. Het zag er leuk uit, en een mooi land. Ik heb op Google gekeken en dan België gekozen.

Mijn broers en zussen hebben allemaal kleine kinderen. Dus die zijn in Irak gebleven. Allemaal. Ze zijn gevlucht naar Bagdad, daar wonen ze nu. Daar zijn elke dag bommen, dat zie ik op YouTube, maar het is er geen oorlog. Gewoon gevaarlijk. Ze wachten tot ISIS overwonnen is, dan kunnen ze naar huis. Want in mijn stad, Tal-Áfar, is ISIS nog de baas. Ik heb elke dag contact met mijn moeder en vader. Mijn familie is bang: het is echt moeilijk.

Ik was 17 toen ik vertrok. Mijn papa vertrok eerst. Later belde hij en zei dat ik ook moest komen. In België kan je studeren, zei hij. Dat is beter voor je toekomst. Dus vertrok ik ook. Alleen. Van Turkije tot België duurde het 18 dagen. In Izmir ontmoette ik iemand die naar Finland ging; we zijn de hele weg samengebleven. Al van op de boot...

We vertrokken met drie boten. Van die plasticen boten. Twee boten gingen kapot. De mensen vielen in zee. Sommigen zwommen, sommigen gingen dood. Het was ook koud, het was winter. Sommigen hebben gebeld naar de politie. Maar de politie is niet gekomen. We waren niet zo ver van Griekenland. Sommige konden zwemmen. Maar niet iedereen. Het was moeilijk...

Ze was boos, mijn mama, toen ik voor het eerst zei dat ik wou gaan studeren. Ze zei dat ik het moest vergeten. 'Je moet niet naar België gaan.'

Ik bel haar elke dag. Op de boot had ik haar de hele tijd aan de lijn. Het duurde zeven uur. De boot was van rubber en achteraan een beetje kapot. De zee was wild. Veel te wild. Ik was bang. Maar daarover zweeg ik. Dat mocht ze niet weten. Het was nacht. 'Straks zal je een rode lamp zien', hadden de smokkelaars ons gezegd. Naar die lamp moet je varen. Alles was zwart.

Sinds we de kust hebben bereikt, ben ik niet meer bang geweest. We hebben gestapt. Elke nacht. Twaalf uur aan een stuk. Wij zijn jong en gezond. Maar we raakten niet allemaal over de muur. Er waren oude mensen. En kleine kinderen. De politie zat achter ons aan. Een helikopter volgde ons. Er was prikkeldraad. Ik kon weglopen. We zijn met zeventig vertrokken in Griekenland. We zijn met tien hier aangekomen.

Ik kwam naar Europa met mijn vriend die groter was dan ik. We waren met twee. Mijn vriend is 25 jaar. De hele tocht waren we samen. Ik ben shi'it, mijn vriend soenni. In Syrië was dat echt gevaarlijk. Als ze weten dat iemand shi'it is, doden ze die direct. Ik was altijd bang dat iemand zou weten dat ik shi'it ben. Ik toonde nooit mijn papieren.

1 keer hebben ze ons gecontroleerd. Op de eerste dag in Syrië. We waren aan het stappen. 's Nachts. Want 's nachts is het niet zo druk, niet zoveel mensen. Wij waren bang. Altijd gingen we 's nachts. Want we wisten dat ISIS je tegenhoudt en vraagt waar je heengaat.

Plots stonden ze daar. Zes mensen, met maskers. Het was ISIS. Ze vroegen: "*Wie ben jij? Waarom vertrekken jullie uit Irak? We doden geen soenni's. Waarom ga je weg?*" Mijn vriend heeft een kwartier met hen gepraat. Ik was echt bang. We waren alle twee echt bang.

Mijn vriend zei dat ik zijn broer was. Mijn vriend is slim. Ik zei niets, nooit. Gewoon kijken. Mijn vriend zei: "*We zijn soenni van Irak, van Mosul.*" ISIS weet dat iedereen daar soenni is. Ze vroegen: "*Waar woon jij in Mosul, in welke straat?*" Mijn vriend antwoordde en ISIS geloofde het. Ze vroegen geen papieren. Ik zei niets. Mijn hart was 'boem boem'... En dan zei ISIS: "*Dan mag je weg.*" Want in het begin van ISIS maakten ze de soenni-mensen niet dood. Maar nu wel, ISIS doodt nu iedereen. Soenni, shia, allemaal. Wie was vroeger politie? Wie was in het leger? Wie was soenni en shi'it? Als ze iemand vinden, maken ze die direct dood.

Mijn vader werkte voor de politie. Dat is heel gevaarlijk, want als ISIS weet dat je vader voor de politie werkt, dan maken ze heel je familie dood. Dus 1 week nadat ISIS kwam, zijn we vertrokken.

In Irak was het altijd oorlog. Al van toen ik klein was. Eerst was er Saddam Houssein, dan kwamen de Amerikanen, dan begon de oorlog tussen Saddam en Koeweit, dan kwam ISIS. Er waren altijd problemen.

Ik woonde in Tikrit. Voor ISIS kwam, was het daar nog oké. Er was wel eens een bom of een aanslag, en dan stopte het werk en de school, maar er was geen oorlog. Tot ISIS kwam. Toen stopte alles.

De laatste keer was in september. Twee jaar geleden. Mijn broer en ik waren op weg naar school. Te voet. Er passeerde een auto die we niet kenden. Er stapten mannen uit. Ze namen ons mee. We wisten dat het pijn zou doen. De inlichtingendienst had ons al eens opgepakt en in de gevangenis gestopt. Twee maanden lang. Foltering, weet je wel. Ze sloegen met een zweep op onze rug. Ze sneden met een mes in onze benen. Geen proper mes natuurlijk. Ze hielden het mes in het vuur en dan hakten ze ermee op ons.

Dus jij wil weten waarom ze mijn vader vermoord hebben? Toeval. Hij zat in zijn auto. Mijn mama was er ook bij. Ze reden. Ik weet niet meer naar waar. Ik was twaalf en zat thuis te spelen. Eerst mikte hij op de banden, de *sniper*. Mijn vader probeerde de kogels nog te ontwijken. De schutter mikte opnieuw. De kogel ging recht door het oog van mijn vader. Hij was nog aan het rijden, de auto knalde tegen de muur. Daarna kwam een pick-up truck met een machinegeweer op de achterkant. Mitrailleurvuur. Toen ze dachten dat iedereen in de auto dood was, zijn ze vertrokken.

Mijn moeder was in het hoofd geraakt, ze is toch nog kunnen uitstappen. Mijn vader geraakte niet uit de auto. Het was te gevaarlijk, niemand durfde hem te komen redden. Bang voor de *snipers*. Zes uur lang heeft hij daar zo in die auto gezeten.

Hij leefde nog toen hij eindelijk in het ziekenhuis aankwam. Hij heeft nog gesproken. Tegen zijn broer, mijn nonkel. *'Je moet voor mijn kinderen zorgen. Je moet van hen houden.'* Dan was hij dood. Tegen mij heeft hij niets meer gezegd.

GELUK

Mijn lievelingsdier is een vos. Dat is al zo van zolang als ik me kan herinneren. Een vos; een slim, snel dier met een prachtige vacht. Ik denk dat hij zacht is. Ik wou dat ik er een kon aaien. Maar ik heb nog nooit een echte vos gezien.

Elke boswandeling speur ik tussen de bomen op zoek naar een vos. Misschien is hij er wel, maar zie ik hem nooit.

Vandaag gaan we met het gezin naar een dierenpark. Ik heb gehoord dat er daar ook een vos is. Natuurlijk is het wel niet het zelfde als een vos in het wild zien, maar ik zal er wel één zien.

Ja eindelijk! Daar staat het bordje met "vos" op. Wauw, de vos heeft een groot terrein om rond te lopen. Gelukkig. Maar, waar is de vos?

Aan de rand van het terrein staat een hok. Snel loop ik er naar toe. Aan de kant van de omheining waar ik sta is er een groot raam, maar in het hok is het zo donker dat ik niets kan zien. Ik wil zo graag een vos zien.

Ik druk mijn neus tegen het glas in de hoop dat ik toch iets kan zien. En recht voor mij, aan de andere kant van het glas, zit een vos. We staren elkaar aan. Neus tegen neus, met enkel een glasplaat tussen. Maar opeens hoor ik mensen. Ze komen naast mij staan en proberen ook naar binnen te kijken. De vos schrikt en verstopt zich achteraan in het hok zodat ik hem niet meer kan zien. Ik ben nog een tijdje bij het hok gestaan, maar van de vos heb ik geen glimp meer opgevangen. Maar ondanks dat, ik heb een echte vos gezien.

VERDRIET

Ik
Ik mis
Ik heb
Ik ben
Ik heb nooit
Ik ben onzeker.
Ik heb nooit een papa gehad.
En toen was mijn mama weg.
Ik heb nooit een papa gehad die goed voor mij zorgde.

Ik mis niemand en niemand is dood.

Mijn hond is dood.
Mijn buurman is vorige week overleden.
Een vriend van mij heeft zelfmoord gepleegd.

Ze hebben
Mijn papa
Mijn nonkel
Mijn oudste broer
Vermoord

WOEDE

Het is een zonnige januari dag. Vandaag zou mijn mama naar België vliegen. Mijn broer en ik zullen pas later naar België komen. Het vliegtuig zal hier in Afghanistan om 11 uur vertrekken. Niemand van ons heeft veel geslapen en we zijn allemaal al heel vroeg wakker. We huilen veel en proberen elkaar te troosten.

Wanneer het tijd is voor mijn mama om naar het vliegveld te vertrekken blijf ik uit het raam kijken en zie mijn mama in de auto stappen. Ik blijf kijken tot de auto uit het zicht verdwijnt. Ik voel me enorm verdrietig en een beetje alleen gelaten. Natuurlijk heb ik mijn broer nog, maar zonder mama is het niet hetzelfde.

De dag na mama's vertrek zijn we allemaal heel stil. We voelen ons wat ongelukkig en verdrietig. Papa probeert ons wel te troosten en zegt dat hij nu onze mama en papa is en dat we niet verdrietig moeten zijn.

Als mama in België aankomt belt ze ons, maar ik wil niet met haar praten. Ze vraagt wel naar mij en ik hoor haar stem door de luidspreker, toch zeg ik niets. Ik ben erg verdrietig en toch blij om haar te horen, maar binnen in voel ik me ook erg boos. Ze is vertrokken zonder ons.

Zo gaat er een jaar voorbij. Mama belt ons vaak en vraagt dan ook naar mij. Maar ik zeg niets.

LIEFDE

We kijken er enorm naar uit om naar België te gaan. Het is december als we vertrekken. Eerst met het vliegtuig en dan heel lang in de auto zitten. Het voelt heel raar de dag voor dat we onze mama zullen terugzien. We zullen nu nog maar 1 dag zonder haar zijn.

Wanneer we eindelijk aankomen en uitstapen is het 12 uur 's nachts, maar onze mama staat waarschijnlijk al op ons te wachten.

VAN EN DOOR:

Ahmed Jolaq
Alexandra Poté
Annelies Decock
Ayoob Al-Obaidi
Bahir Shirzai
Basheer Abdulah
Gulsoom Shirzai
Hamid Safi
Hannah Cantineau
John Mijares
Kent Mijares
Linde Coppeters
Majd Mahimid Dbis
Matteo Pellizzer
Mira Seynaeve
Moirra Bauwens
Sara Ceulemans
Taha Posman
Wout Mortier
Yassine Posman

INITIATIEF, SCENARIO EN REGIE : Trui Hanouille
SCENARIO, REGIE EN DRAMATURGIE : Gaea Schoeters
REGIE EN THEATERTECHNIEK : Neal Lewis

KUNSTENAARS DIE MEEWERKTEN :
Adams Mensah / danser, acteur, filmmaker
Anneleen De Causmaecker / beeldend kunstenaar
Annelies Van Parys / componist
Ann-Sofie Dekeyser / journalist
Anyuta Wiazemsky / beeldend kunstenaar
Evelyne Verhellen / theatermaker, actrice
Inge Schilperoord / schrijver
Julie Daems / filmmaker
Maarten Vandenbemden / gitarist
Naomi Beeldens / zangeres, performer

MEER INFO : Trui Hanouille / tel. 0473 531404

